

Socialdemokraternas förslag till budget 2023

med utblick för 2024–2027

Vägledande grunder och principer

Socialdemokraterna är ett feministiskt parti som utgår ifrån att varje människa ska vara fri att utvecklas som individ och råda över sitt eget. Det innebär att jämställdhets- och jämlikhetsperspektivet ska ingå i alla politiska bedömningar i alla kommunala frågor.

Socialdemokraterna ska verka för att Värnamo kommun ska vara ett föredöme i miljö-, klimat- och hållbarhetsarbetet. Klimatomställningen ger nya möjligheter för hållbartillväxt och skapar fler jobb. Hållbarhets- och klimatperspektivet, samt Agenda 2030, ska därför ingå i alla politiska bedömningar i alla kommunala frågor.

Socialdemokraterna tror på ett solidariskt samhälle där alla ger efter förmåga och får efter behov. Vi tror på ett demokratiskt samhälle där varje människa har rätt att påverka och därmed forma sin omgivning. Men vi tror också på ett tryggt samhälle som ska vara kompromisslöst mot kriminalitet och svara upp mot de utmaningar vi ser. Klassklyftor och segregationen ska brytas. Bakgrund och uppväxt ska inte vara ett hinder för möjligheten till utbildning och arbete.

Socialdemokraterna anser att hela Värnamo kommun ska vara levande. Boende på landsbygden och i större orter ska ha jämlika förutsättningar för ett bra liv med god välfärdsservice.

Socialdemokraterna är ett arbetareparti som byggde den svenska välfärden. Vi ska därför fortsätta satsa på skola, omsorg, och fler arbeten i välfärden istället för att sänka skatten. Kollektivavtal och facklig samverkan är en förutsättning för trygga arbetsplatser.

Socialdemokraterna tror inte att privatisering av skola, vård och omsorg är rätt väg att gå då det skapar orättvisa system samtidigt som skattepengar hamnar i privata fickor. Vi tror på den demokratiska kontrollen av det offentliga där skattepengarna stannar inom välfärden. Styrning och ledning är avgörande för att kommunens verksamheter ska fungera och ge ett kvalitativt resultat, detta ställer krav på långsiktighet samt ordning och reda i den ekonomiska hushållningen.

Reglerna för offentlig upphandling ska ses över för att kunna användas mer aktivt för trygga arbetsvillkor och lokal utveckling. Idéburna organisationer inom såväl välfärden som annan service ska få bättre förutsättningar att verka.

Den socialdemokratiska kampen är i grund och botten en kamp mot orättvisor. Socialdemokraterna anser att grundförutsättningen för ett framåtsträvande samhälle och en stark välfärd är hushållandet av de gemensamma resurserna. Socialdemokraterna ställer krav på att ekonomiska, ekologiska, humana och sociala resurser används strategiskt och aktivt för att arbeta bort orättvisor och hinder. Vi vill se en ekonomisk stabilitet, hög sysselsättning och kontroll över kommunens sätt att använda sina resurser.

Prioriterade områden

För Socialdemokraterna är prioriterade områden i budgeten **trygghet, välfärd, och samhällsbygge**. Varje område innefattar flera delar av kommunens verksamheter, allt ifrån kulturverksamhet till bostadsbyggnation och värdegrundsarbete, som gemensamt skapar en helhet.

Budgetförutsättningar

Året 2022 har likt året tidigare varit ett speciellt år där den globala Corona pandemin i början av året har påverkat vårt samhälle både ekonomiskt, socialt och hälsomässigt, men vi ser en utveckling åt det positiva hållet. Socialdemokraterna i Värnamo har välkomnat vaccinationerna mot Covid-19 som och ser att trots ökad smittad i perioder så är antal patienter som vårdas på intensivvården färre. Med det sagt så tror vi dock att budgetåret 2023 delvis kommer att fortsätta påverkas av Corona pandemin och dess konsekvenser, framför allt i att vi kommer att se fler korttidssjukskrivna. Vi utgår dock ifrån att den Socialdemokratiskt ledda Regeringen kommer att fortsätta stödja kommuner och regioner i deras arbete med pandemin och dess konsekvenser även när massvaccinationen är slutförd då det finns ett viktigt folkhälsofrämjande arbete att göra.

Den 24 februari invaderades Ukraina av Ryssland och vårt säkerhetspolitiska område förändrades chockerande. Sverige har inte sedan andra världskriget haft liknande oroligheter i sitt geopolitiska närområde och det har påverkat Sveriges säkerhetspolitiska ställning drastiskt. Rysslands illegitima invasion av Ukraina har också bidragit till en orolig global ekonomi, stigande energi-, råvarumaterial- och livsmedelspriser. Socialdemokraterna lägger därför i år en budget som tar höjd för

eventuella globala och lokala konsekvenser som ligger till följd av Rysslands illegitima invasion av Ukraina och för den ekonomiska osäkerheten som följer globalt.

Socialdemokraternas fristående och fullt finansierade budgetförslag för 2023 med utblick 2024–2027 och utgår ifrån samma material som kommunens Ekonomiavdelning tagit fram och som presenterades på budgetberedningen. Socialdemokraterna väljer dock att lägga en budget utifrån prognosen som Regeringen presenterat och med tanke på osäkerheten i vårt närområde.

Vi föreslår ingen ändring av skattesatsen och full löneutveckling samt pensioner ingår i vår beräkning. Skatteinkomster, statsbidrag, inkomst- och kostnadsutjämning mm är helt enligt de siffror som Ekonomiavdelningen har tagit fram i sina analyser. Befolkningsutvecklingen har modifierats och går inte längre i enlighet med den prognos som kommunens Utvecklingsavdelning har presenterat då vi bevisligen inte har fått den befolkningsutveckling som var förväntad de sista tre åren. Vi välkomnar givetvis högre befolkningsprognos men utgår i nuläget ifrån att det för år 2023 kommer att öka med 152 personer.

Vi välkomnar också fortsatta välfärdssatsningarna, särskilt inom äldreomsorgen samt för barn och unga, som den Socialdemokratiskt ledda Regeringen har lagt på kommuner och regioner. Med detta sagt kan man även här konstatera att det är skillnad på vilket parti som leder Regeringen och därmed vilket stöd som ges kommuner och regioner i deras välfärdsuppdrag. Det är dock undermåligt att Värnamo kommun under 2022 har fått lämna tillbaka bidragen då man inte haft administrativ kapacitet för att ta emot bidragen och använda dem korrekt, främst inom omsorgen, vilket har lett till att flera miljoner kronor som Värnamo kommun har kunnat använda för att stärka äldreomsorgen samt satsa på kompetensutveckling av personal har gått kommunen förbi.

Driftbudget med resultaträkning

Socialdemokraterna har som finansiellt mål 2,5% av det totala ekonomiska resultatet. I det fristående och fullt finansierade budgetförslaget som Socialdemokraterna lägger fram ligger det ekonomiska resultatet på 1,8% i för år 2023. Detta resultat är medveten då Socialdemokraterna anser att välfärden behöver stärkas och att resurser måste finnas avsatta för att klara de ekonomiska utmaningarna som väntar på grund av kriget i Ukraina.

För att möta de investeringsutmaningar som framtiden bär med sig bör nettodriftkostnadens resultat inte understiga 2,5 % för att undvika att enbart låna upp ekonomiska medel till framtida investeringar. Dock ser vi att kommunen kommer att behöva låna upp mer pengar då flera fastigheter/ anläggningar är eftersatta samtidigt som vi måste bygga ikapp oss för att möta en stigande befolkningsökning med bostäder, skolor, förskolor, idrottsanläggningar, kulturupplevelser, infrastruktur och mötesplatser.

I vårt budgetförslag kompenseras nämnderna helt för de kostnader som uppstår vid nödvändiga behov av nya lokaler. Avdrag görs för återlämnade lokaler. Vår utgångspunkt är att kommunens egna lokaler (inkluderande bolagens) skall nyttjas givetvis i första hand och att externa lokaler hyrs endast i undantagsfall för permanent verksamhet. Äskanden ifrån samtliga nämnder som lagt i budgetberedningen finns inplanerade i budgeten och förväntas bifallas.

Vi påminner också samtliga nämnders förvaltningar om att noga följa tillgången till olika externa bidrag som kan finansiera eller medfinansiera pågående verksamhet eller nya projekt. Vi vill också påminna nämndernas förvaltningar att särskilt följa tillgången till delfinansiering via EU-projekt då det inte enbart medför finansiering utan även värdefullt erfarenhetsutbyte av andra verksamheter som av Socialdemokraterna ses som ett mervärde för kommunen.

<i>Belopp i tkr</i>	Budget 2023		Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnad (omvänt tecken)	-2 279 536		-2 333 655	-2 381 184
Skatteintäkter	1 882 588		1 946 596	2 016 673
Kommunalekonomisk utjämning och kommunal fastighetsavgift	441 526		457 122	458 993
Finansiella intäkter	12 150		14 250	14 350
Finansiella kostnader	-15 140		-24 352	-30 791
ÅRETS RESULTAT	41 588		59 961	78 041

Investeringsbudget

Kommunens investeringsbehov fortsätter att öka i takt med att kommunen växer och vill växa. Det är positivt att kommunen arbetar med att attrahera till sig fler invånare men det är viktigt att komma ihåg att det med fler invånare också följer behov av bl. a fler bostäder, skolor, förskolor, trygghetsboenden, idrottslokaler och

mötesplatser. Detta innebär att många investeringar som är kopplade till fastighetsbygge/renovering inte kan skjutas fram då behovet finns redan idag. Utöver dessa investeringar så ökar också behovet av IT-investeringar för att klara av den digitalisering som medborgarna liksom medarbetare förväntar sig av kommunen, men också för att hänga med i tiden och inte ligga flera steg efter i digitaliseringsutvecklingen. Här påminner vi vikten av en genomtänkt plan för hur digitaliseringen ska effektivisera kommunens arbete i olika verksamheter och att en dialog förs med IT-avdelningen för förvaltningssamverkan och 'smart nyttjande'.

Bristen av träffsäkerhet i planering för investeringar skapar ett eftersläp och planerad investeringsvolym fortsätter att ligga högre än vad som är praktiskt genomförbart. Vi har i budgetförslag för år 2020 samt 2021 lagt ett uppdrag åt Ekonomiavdelningen att tillsammans med samtliga förvaltningar göra en genomlysning av vad som praktiskt är möjligt att genomföra och återkomma med en mer sanerad investeringsplan. Alliansen har tagit till sig detta och Kommunstyrelsen har under året 2021 samt 2022 gett Tekniska utskottet i uppdrag att titta på investeringsbudgeten och sett över budgetbeloppen. Här behöver dock göras mer. En dialog kring framtidens investeringar tillsammans med de nämnder som är beställda vid nästa års budgetberedning hade varit önskvärt. Vi är medvetna om att det aldrig kommer gå att pricka rätt helt och hållet men kommunen behöver definitivt bli bättre på träffsäkerheten då detta i stor grad påverkar den finansiella planeringen och kostnaden. Här ser vi också att samverkan mellan Tekniska förvaltningen, Samhällsbyggnads förvaltningen, Upphandlingsavdelningen samt Mark och exploatering är avgörande för ett lyckat investeringsarbete. Socialdemokraterna ser att stora om-budgeteringar görs varje år och vi ser gärna att tekniska förvaltningens kapacitet ökar för en snabbare genomförande takt och en kortare investeringsprocess.

Det finns en del skolor på landsbygden med lågt elevantal som resulterar i "dyra" lokaler vilket tyder på en stark urbanisering. Socialdemokraterna vill trots detta inte föreslå en nedläggning av någon skola så länge man kan erbjuda bra skoltider med kompetent och kunnig pedagogisk personal. Hela kommunen ska leva! I vårt förslag till budget anger vi en ram för de olika åren respektive förvaltningar/avdelningar. Detta förhållningssätt med ett utökat "ramtänk" innebär en flexibilitet i genomförandet av planeringen och man blir inte heller låst vid förskjutning i tid på grund av olika omständigheter exempelvis överklaganden av detaljplaner.

<i>Belopp i tkr</i>	2023	2024	2025	2026	2027
Teknisk förvaltning Stab, Samhällsskydd	3 596	10 095	5 850	2 850	2 825
Gator och vägar, GC-vägar, Belysning, Maskiner /Utrustning, Parker	48 570	75 920	203 541	149 470	26 470
Fritid	15 980	13 100	18 600	68 100	104 000
Fastighet	449 803	307 337	119 150	141 828	192 850
SUMMA TEKNISKA UTSKOTTET SKATTEFIN.	517 949	406 452	347 141	362 248	326 145

Avgiftsfinansierad verksamhet och hållbarhet

Liksom tidigare vill vi påpeka att hela verksamheten är avgiftsfinansierad och därför är det också viktigt att inte låta kostnaderna sticka iväg då kommunen redan idag har en hög avgiftsnivå. Hela denna investering i vatten- och avloppsanläggningarna innebär ju också en stor satsning för att säkra miljön från föroreningar. Rent vatten är vårt viktigaste livsmedel. Respekten och kunskapen om vatten och avlopp behöver arbetas med och höjas i hela kommunen.

Gällande investeringar i vatten och avlopp, anger vi också en ram. Det finns en långsiktig plan för upprustning av ledningarna och plan för reningsverk samt behov av utredning av reservvattentäkt vilket är viktigt för att säkra vattentillgången för våra invånare. Vår budget innebär en anpassning av möjligt genomförande liksom i uppdraget till övriga nämnder av pågående investeringsplaner, utan att peka ut specifika objekt. Vi ser att förnyelse och underhåll görs på det mest effektiva sätt, både gällande resurser och medel, men även med hänsyn till miljö. Vi beräknar en genomsnittlig anslutningsintäkt på 9 miljoner per år.

Uppdrag till nämnder och styrelser

Kommunstyrelsen

Förutom den planerade verksamheter presenteras för år 2023 två nya potter att fördela till nämnderna/utskottet efter att de ansökt. Förutom de potter som redan finns vill Socialdemokraterna också att Ungdomsmiljonen och Anslag för oförutsedda behov på grund av omvärldspåverkan.

Vår budget vill också att en utredning görs gällande placering av samordnare för social hållbarhet och kommunekolog.

Vi ser att HR fortsätter och intensifierar att stödja kommunens arbetsmiljöarbete och att strategiskt motverka sjukskrivningar. En viktig del av detta arbete är också yrkessvenska i form av kompetensutveckling och 1 miljon kronor avsätts för det.

Tekniska utskottet

För att vi ska kunna lyckas med det stora investeringsberget som kommunen har framför sig behöver vi också förstärka förvaltningen med två ingenjörer för planering och projektledning.

Vi ser också att kommunen behöver satsa på ett folkhälsofrämjande arbete i större omfattning och ta en aktiv roll i att inspirera och skapa förutsättningar för att fler invånare ska röra på sig oftare. Socialdemokraterna skjuter därför till 300 000 kronor som öronmärks just för att intensifiera folkhälsoarbetet.

Vi vill också att Fritidsförvaltningen ska ha ytterligare 500 000 kronor för en utökad verksamhet som inte är öronmärkt.

Barn- och utbildningsnämnden

Som tillägg till den planerade verksamheten satsar Socialdemokraterna skjuta till över 6 miljoner kronor mer i Barn- och utbildningsnämndens budget.

Socialdemokraterna vill se att nattis förstärks och görs tillgänglig även på stora helger då detta är en förutsättning för ökad sysselsättning men också ökad jämlikhet och jämställdhet.

Vi vill också se en förstärkt elevhälsa både på gymnasiet och på vuxenutbildningen och ser detta som en del i ett förebyggande folkhälsofrämjande arbete.

Socialdemokraterna vill också skjuta till resurser till skola och gymnasium för personalförstärkning med 1,2 miljoner kronor för åren 2023–2024 och 3,1 miljoner kronor för år 2025.

Kulturskolan ska enligt vår mening vara till för alla barn och unga oavsett plånbok och därför avsätts 400 000 kronor för detta ändamål.

Socialdemokraterna skjuter också till 2,5 miljoner kronor som en del i de prisökningarna som förväntas komma under året 2023 och förmodligen fortsätta under år 2024.

Omsorgsnämnden

En trygg och säker omsorg av kvalitet är starkt kopplad till personalens kompetens och välmående. De som behöver omsorg ska stå i centrum och inte mötas av en stressad och utarbetad personal. Brukare ska mötas av kompetens, lugn och arbetsglädje som sätter prägeln på en pålitlig och trygg omsorg av kvalitet.

Socialdemokraterna satsar därför 2,5 miljoner kronor för året 2023 (och 3,5 miljoner kronor för åren 2024–2025) för att strategiskt och omgående påbörja arbetet med att jobba bort delade turer, långa helger och varannan helg. Detta är ett förlegat arbetssätt och vi eftersöker attraktiva och hälsosamma scheman.

Socialdemokraterna skjuter också till 5 miljoner kronor för en generell ramökning som sträcker sig över hela budgetperioden. Dock anser vi att omsorgsnämnden måste bli mycket bättre på att ta emot och använda de statsbidrag som finns att tillgå.

Medborgarnämnden

Socialdemokraterna ser att medborgarnämndens förebyggande arbete är av stor vikt för att vi ska kunna hålla nere samhällskostnader. Socialdemokraterna vill gärna se ett utvecklat och fördjupat arbetssätt kring Signs of Safety och skjuter till 1 miljon kronor för år 2023 som också försätter över budgetperioden. Vi vill också se projektet Människan bakom uniformen startas och utvärderas för att eventuellt permanenta projektet som en del av verksamheten.

Vi skjuter också till 2 miljoner kronor för en ”trygg och meningsfull fritid” (förebyggande arbete) för barn och unga. Alla barn har rätt till en trygg fritid oavsett föräldrarnas möjligheter och resurser, och vi ser det som ett förebyggande arbete.

Socialdemokraterna skjuter också till 1 miljon kronor som öronmärks för att motverka mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld, samt 1 miljon kronor som öronmärks för förebyggande insatser för att motverka utanförskap.

Samhällsbyggnadsnämnden

Socialdemokraterna vill skjuta till 750 000 kronor för att förstärka plan och byggsidan utöver den planerade verksamheten. Vår ambition är att det ska finnas uppdaterade detaljplaner, hållbara och strategiska översiktsplaner och att ett utökad samarbete med Tekniska utskottet kommer till.

Socialdemokraterna skjuter också till 1 miljon kronor för att Räddningstjänstens underskott, samt 500 000 kronor för att förstärka deltidsbrandmannaorganisationen. Vi vill se en utvecklad och hållbar räddningstjänst även inom deltidsbrandmannaorganisationen.

Kulturnämnden

Socialdemokraterna välkomnar kulturnämnden nya uppdrag med ungdomscoacher och demokratiutvecklings för unga. För vårt parti är barnkonventionen viktig och kommunen måste hitta ett sätt att involvera barn och unga i kommunens förslag och beslut.

Socialdemokraterna vill också se att det underbara kulturengagemanget som bl a finns på gummifabriken också spiller över till landsbygden och avsätter därmed 500 000 kronor för ändamålet.

Servicenämnden

Serviceförvaltningen växer och vi ser också servicenämndens uppdrag växer successivt. Utöver planerad verksamhet vill Socialdemokraterna skjuta till resurser för

ett stadigt växande IT-center där förvaltningen både har möjlighet och kapacitet att ta emot nya medarbetare och bygga ut kommunens IT.

Socialdemokraterna skjuter också till resurser för att förstärka kontaktcenter som är ett viktigt nav för kontakt och information.

Socialdemokraterna vill också subventionera månadskort inom kollektivtrafiken för studenter och skjuter till 440 000 kronor för ändamålet.

Sammanfattning

Den här fullt finansierade och fristående budgeten är ett alternativt till det förslag som Alliansen går fram med. Dokumentet innehåller områden som är avgörande för Värnamo kommuns framtid, utveckling och välfärdslofte.

Vi fortsätter att investera i skolor, förskolor, nya bostads- och verksamhetsområden, infrastruktur och mötesplatser. Vi fortsätter att satsa på kompetensutveckling, demokratiutveckling för barn och unga, heltidsresans genomförande och borttagande av delade turer/långa helger/varannan helg inom omsorgen samt trycker på för minskat sjukskrivningstal.

Vi påminner om vikten av ledning och styrning men också ordning och reda i kommunens finanser och andra resurser. Det här förslaget kommer att bidra till en ännu bättre Värnamo kommun.

31 maj 2022

Socialdemokraterna i Värnamo kommun,
genom

Azra Muranovic
Bo Svedberg
Anette Myrvold
Susanne Andersson, samt

Mikael Andersson, Matilda Kauppinen, Britt-Marie Sellén Nilsson, Anders Jansson, Åke Wilhelmsson, Senada Besic, Vivi-anne Roos, Tero Väisänen, samt kommunfullmäktigegruppen.

Socialdemokraterna